

Durf economie te vernieuwen

Roland Kupers en Martijn Broekhof

Monday 26 March 2012, 12:05

update: Monday 26 March 2012, 12:08

26 maart: groeiperspectief

Hein de Kort

Terwijl de regering bezuinigingen zoekt en het consumentenvertrouwen verder daalt, waait er bij onze oosterburen een heel andere wind.

Het drastische besluit om alle kerncentrales vroegtijdig te sluiten, gekoppeld aan een nieuw schoon energiesysteem, leidt daar tot een ongekend nieuw elan. Waarom lukt het mark Rutte ondanks zijn optimisme niet om voor Nederland een inspirerende visie van de toekomst te schilderen?

We kunnen niet om de huidige bezuinigingsronde heen en hopen dat de keuzes in het Catshuis met het oog op de lange termijn gemaakt zullen worden. maar meer nog dan slim bezuinigen is het juist nu essentieel om ook een groeiperspectief te schetsen; een stip op de horizon die de weg wijst naar een realistische maar opwindende toekomst.

Wie Duitse politici ontmoet kan niet anders dan onder de indruk zijn van de levenslust en het optimisme dat spreekt uit de groots ingezette campagne: 'Zukunft made in Germany'. Dit beleid kan rekenen op brede steun vanuit bedrijfsleven én bevolking. Zien zij iets dat wij niet zien?

De studie *A New Growth Path for Europe* — in opdracht van de Duitse overheid uitgevoerd door zes vooraanstaande Europese universiteiten en instituten — schildert hoe een strengere klimaatdoelstelling zou kunnen leiden tot 6 miljoen extra banen en 6% extra economische groei.

Dit zijn niet alleen ‘groene banen, maar banen die ontstaan op een golf van innovatie in alle sectoren.

Energie-efficiëntie stimuleert de bouw, cement en staalsector; de realisatie vraagt om nieuwe lichte materialen, biobrandstoffen en nieuwe IT-diensten. Dit alles kan onze economie leveren.

Te mooi om waar te zijn?

Recent zei directeur Coen Teulings van het Centraal Planbureau: ‘Economisten zijn maar beperkt in staat te voorspellen hoe de economie zich ontwikkelt.’ Inderdaad, traditionele modellen zoals die van het CPB zijn op hun best bij geleidelijke ontwikkelingen — bij stabiel en mooi weer. In woelige tijden, bij financiële crises en grote innovatiegolven schieten ze tekort.

Hoe werkt het dan wel? Stel een gezelschap textielondernemers rond 1800 staat voor de keuze te investeren in stoommachines voor hun katoenfabrieken. Eén van hen rekent voor dat de kosten voor hun honderden fabrieken zeer hoog zouden zijn. Als de rest deze redenering had gevolgd, zou er niet geïnvesteerd zijn in stoommachines.

De introductie van de stoommachine leidde tot een golf van innovatie en groei door de hele keten, klanten en leveranciers. Dit geldt voor elke grote innovatiegolf, of het de stoommachine, trein of IT is. Elk goed voor tussen de 0,5 en 1% extra groei per jaar.

CO₂-arme samenleving

De transitie naar een CO₂-arme samenleving raakt onze hele economie; industrie, energie, transport, chemie, bouw. Het biedt een kans om een nieuwe golf van innovatie te stimuleren. Het is deze visie die in Nederland voor het grijpen ligt. Een golf van innovatie door een drastische verduurzaming van de economie. Het vereist durf, zelfvertrouwen en een levenslust die bij onze oosterburen tastbaar is. Bovenal vereist het een overheid die deze visie durft te omarmen en uit haar eigen schaduw durft te treden.

Roland Kupers is associate fellow aan de Universiteit van Oxford, oud-Shell-medewerker en medeauteur van ‘A New Growth Path for Europe’. Martijn Broekhof is associate bij de European Climate Foundation en Global Leadership Fellow bij het World Economic Forum.